

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII NA ROK 2016

ROZDZIAŁ I

1. Postanowienia ogólne

Miejski Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii jest lokalnym dokumentem w oparciu, o który miasto Radziejów wypełnia zadania i obowiązki określone w *ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* oraz *ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii*.

2. Diagnoza lokalnego środowiska

Sporządzenie Miejskiego Programu profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii wymaga przeprowadzenia diagnozy środowiska lokalnego. Ważnym elementem jest określenie własnych zasobów i możliwości oraz słabych punktów. Wobec powyższego zebrano dane statystyczne i informacje z różnych instytucji.

a. informacje o gminie

- Radziejów jest gminą miejską ,
- miasto jest siedzibą powiatu,
- na terenie miasta znajduje się Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Straż Miejska
- na terenie miasta funkcjonują dwie szkoły średnie, trzy gimnazja, dwie szkoły podstawowe, jedna niepubliczna placówka oświatowa, jedno przedszkole
- miasto liczy 5749 mieszkańców, w tym 2743 mężczyzn i 3006 kobiet (stan 12.2014 wg. GUS)

b. zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii

- Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholizmu z Pododdziałem Detoksykacyjnym przy SP ZOZ Radziejów,
- Poradnia Terapii Uzależnień przy SP ZOZ Radziejów,
- Sekcja Pomocy Rodzinie i Poradnia Profilaktyczno -Społeczna MOPS w Radziejowie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds Przemocy w Rodzinie

Zakłada się, iż w całej populacji naszego kraju żyje około 2% osób uzależnionych od alkoholu. Przyjmując takie założenie musimy zaakceptować, iż na terenie Radziejowa żyje około 116 osób. Podobnie przyjmuje się że w całej populacji naszego kraju około 4 % żyje w otoczeniu osoby uzależnionej. Przy takim założeniu musimy przyjąć, iż na terenie miasta z osobami uzależnionymi żyje około 232 osób (członków rodzin). Są to tylko szacunki, które bardzo trudno odnieść do rzeczywistych liczb. Oprócz uzależnienia od alkoholu na terenie miasta mamy do czynienia też z uzależnieniem od narkotyków oraz problem używania tzw. „dopalaczy”. Występują też uzależnienia od Internetu, gier komputerowych.

c. Leczenie uzależnień na terenie miasta (dotyczy mieszkańców Radziejowa),

- w roku 2015 w Oddziale Terapii Uzależnień leczenie stacjonarne podjęło 4 mieszkańców miasta (mężczyźni) około 8 osób podjęło terapię poza Radziejowem,
- w roku 2015 w Poradni Terapii Uzależnień podjęło leczenie ambulatoryjne 14 osób

d. poradnictwo

- w Poradni Profilaktyczno – Społecznej udzielono w roku 2015 84 konsultacji terapeutycznych (osoby współuzależnione – z otoczenia osób uzależnionych, uzależnione, osoby uwikłane w przemoc domową), pomocą psychologiczną objęto 13 osób
- podczas dyżuru terapeutycznego przed mityngiem AA pomoc w roku 2015 otrzymało ok. 251 osób uzależnionych i osób z ich otoczenia (do-

tyczy mieszkańców miasta jak i gminy Radziejów oraz innych gmin powiatu radziejowskiego)

e. pomoc społeczna

- w roku 2015 pomocą z powodu alkoholizmu objęto 31 rodzin, w których żyje 64 członków rodzin,
- w związku z dysfunkcjami w rodzinie udzielono wsparcia w Sekcji Pomocy Rodzinie MOPS w Radziejowie - z zajęć profilaktycznych skorzystało 158 uczniów gimnazjum miejskiego, indywidualny kontakt z psychologiem – 13 osób, programem wspomaganie rozwoju objęto 7 dzieci – uczniów szkoły podstawowej i przedszkola, zajęcia wyrównujące braki edukacyjne – 7 dzieci, zajęcia kulinarne 20 dzieci, zajęcia wakacyjne 33 troje dzieci,

f. przemoc w rodzinie

- Miejski Zespołu Interdyscyplinarny ds Przemocy w Rodzinie - 8 spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty (przemoc domowa) (dane z grudnia 2015 roku),

g. procedura zobowiązania do leczenia odwykowego

- do Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radziejowie w roku 2015 wpłynęło 14 wniosków o rozważenie możliwości nałożenia obowiązku leczenia odwykowego , z tego 7 wnioski skierowano do Sądu Rejonowego w Radziejowie.
- Zespół komisji ds. rozmów interwencyjno motywujących rozmawiał z 87 osobami (uzależnieni i ich rodziny, sprawy z 2014 i 2015)

h. Grupy wspólnotowe, nieformalne

- W mieście funkcjonują 2 grupa AA, 1 grupa Al-Anon.

i. Informacje dotyczące dopalaczy

- Liczba spraw i i incydentów związanych z dopalaczami na terenie miasta 10 (6 postępowań – Policja, 4 zatrucia Szpital) Skala korzystania z tych środków jest oczywiście większa jednakże jak w przypadku tradycyjnych narkotyków ustalenie precyzyjnych danych jest niezmiernie trudne.
-

3.Cele strategiczne programu

- a) zapobieganie powstawaniu nowych czynników skutkujących rozwojem problemów alkoholowych i narkomanii na terenie miasta,
- b) zahamowanie wzrostu popytu na narkotyki (również dopalacze),
- c) zmniejszenie rozmiarów problemów, które obecnie występują,
- d) zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi czynnikami – ze szczególnym naciskiem na poszerzanie zasobów ludzi przeszkolonych i uzupełniających swoje wykształcenie celem lepszego działania w sferze określonej niniejszym programem.

4.Cele operacyjne programu

- a) ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych,
- b) zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholizmem i narkomanią,
- c) zwiększenie dostępności do świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób z problemem narkotykowym,
- d) rozszerzanie i większe zastosowanie form profilaktyki pierwszorzędowej, drugorzędowej i trzeciorzędowej skierowanej do dzieci i młodzieży,
- e) zwiększenie skuteczności terapii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

5.Realizatorzy programu .

- a) Realizatorem programu od strony finansowo-księgowej jest Urząd Miasta w Radziejowie

W zakresie merytorycznym program współrealizują:

- b) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań komisji należy:

- inicjowanie i koordynowanie strategii gminy miejskiej wobec problemów alkoholowych i narkomanii w Radziejowie,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych,
- komisja może pracować w zespołach, które zajmują się realizacją poszczególnych zadań programu.

c) Pełnomocnik Burmistrza Miasta do spraw uzależnień i profilaktyki, do którego zadań należy;

- bieżące koordynowanie realizacji programu,
- dbanie o zapewnienie kadr realizujących zadania
- prowadzenie badań i analiz,
- reprezentowanie interesów miasta w zakresie problematyki uzależnień, przemocy i szeroko rozumianej profilaktyki w/w problemów

d) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziejowie , do którego zadań należy;

- lokalizacja środowisk szczególnie dotkniętych problemami alkoholowymi i narkotykowymi, jak i zagrożonych,
- praca socjalna z rodzinami dotkniętymi uzależnieniami,
- prowadzenie informacji o możliwościach i warunkach leczenia odwykowego,
- reintegracja zawodowa i społeczna osób uzależnionych

e) Sekcja Pomocy Rodzinie MOPS w Radziejowie, do której zadań należy:

- wsparcie dzieci w wieku szkolnym pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych pomocą pedagogiczną i psychologiczną,
- wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla rodziców,
- realizowanie programu socjoterapeutycznego,
- wsparcie rodzin w problemie przemocy domowej,

-dożywanie dzieci uczestniczących w programie wychowawczym i socjoterapeutycznym

- f) Poradnia Profilaktyczno – Społeczna prowadzona przez MOPS w Radziejowie, do której zadań należy:
- udzielanie pomocy psychologicznej dla osób uwikłanych w przemoc domową, rówieśniczą,
 - pomoc prawna dla osób uwikłanych w przemoc domową, rówieśniczą,
 - konsultacje i wsparcie dla osób współuzależnionych,
 - konsultacje i wsparcie dla osób zażywających narkotyki (w tym dla uzależnionych) oraz ich rodzin,
 - pomoc psychologiczna dla dzieci alkoholików w tym dla dorosłych dzieci alkoholików,
 - tworzenie grup wsparcia, psycho - edukacyjnych, edukacyjno - korekcyjnych,
 - prowadzenie działalności profilaktycznej
- g) Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds Przemocy w Rodzinie, do którego zadań należy realizacja i nadzór nad procedurą Niebieska Karta oraz inne zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- h) inne podmioty wymienione w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie nie należące do sektora finansów publicznych , którym Komisja zleca określone zadania programu lub współpracuje z wyżej wymienionymi w tym zakresie, a działające na terenie miasta.

6. Źródłem finansowania zadań programu są środki finansowe pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz środki budżetowe przekazane na realizację programu przez gminę.

7. Zasady wynagradzania członków komisji.

- a)za posiedzenie plenarne komisji członkowie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 100 zł. brutto,
- b)za udział w pracach zespołu ds. rozmów interwencyjno – motywujących członkowie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 150 zł. brutto (za każde zebranie zespołu).

ROZDZIAŁ II

PROFILAKTYKA I I PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- a) Wspieranie, dofinansowywanie, inicjowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży (w szczególności programów rekomendowanych przez PARPA).
- b) Finansowanie i rozwijanie działalności Poradni Profilaktyczno - Społecznej na terenie miasta.
- c) Współfinansowanie z Gminą Radziejów dyżurów terapeutów z Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu w klasztorze oo. Franciszkanów – informacje o możliwościach i formach terapii, motywacja do podjęcia terapii i uczestnictwa w mityngach grup samopomocowych.
- d) Kierowanie osób realizujących zadania miejskiego programu na szkolenia i dofinansowywanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – zwiększanie kwalifikacji osób zajmujących się realizacją programu, jak i poszerzanie grona osób szkolących się w tym zakresie.
- e) Dofinansowywanie szkolenia dla pracowników lecznictwa odwykowego oraz innych osób zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym.

Wskaźniki

- - liczba certyfikowanych instruktorów i specjalistów terapii uzależnień pracujących na terenie miasta,
- liczba osób korzystających z oferty pomocowej Poradni Profilaktyczno - Społecznej.

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- a) Wspieranie i dofinansowanie programów i działań różnych podmiotów, organizacji, kościołów mających na celu pomoc rodzinom dotkniętym problemem alkoholizmu.
- b) Finansowanie działalności Sekcji Pomocy Rodzinie MOPS w Radziejowie, która realizuje program opiekuńczo – wychowawczy, socjoterapeutyczny i profilaktyczny:
 - a. finansowanie i organizowanie dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach,
 - b. realizowanie programu opiekuńczo – wychowawczego,
 - c. zajęcia socjoterapeutyczne,
 - d. programy profilaktyczne
- c) Opracowanie i wydawanie materiałów w formie broszur informujących o możliwościach uzyskania pomocy.
- d) Rozwijanie działalności Poradni Profilaktyczno - Społecznej.
 - a. Animowanie utworzenia grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b. zapewnienie profesjonalnej pomocy psychoterapeutycznej dla osób w sytuacji kryzysowej, w szczególności osób współzależnionych, uwikłanych w przemoc domową
- e) Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- f) Doskonalenie metod interwencji w ramach procedury Niebieskiej Karty
 - a. Szkolenia z procedury Niebieskiej Karty oraz inne dotyczące doskonalenia kontaktu członków grup roboczych z rodzinami dotkniętymi przemocą.
 - b. Publikacja i zakup materiałów informacyjnych dotyczących procedury Niebieskiej Karty
- g) Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą dla osób uwikłanych w przemoc domową poprzez dofinansowywanie szkoleń.
 - a. wspieranie osób dążących do uzyskania certyfikatu specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- h) Wdrażanie i finansowanie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie
 - a. Podnoszenie kompetencji osób mających kontakt ze sprawcami przemocy
 - b. Usprawnianie współpracy przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania, którzy mogą kierować sprawców do programów korekcyjno - edukacyjnych,

Wskaźniki:

- liczba dzieci uczestniczących w programie wychowawczym i socjoterapeutycznym,

- liczba osób korzystająca z pomocy Poradni Profilaktyczno – Społecznej,
- liczba osób pracująca na terenie miasta posiadająca certyfikat specjalisty/konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub liczba osób, która ukończyła Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- a) Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta
 - a. analizowanie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Radziejowie i innych,
 - b. reagowanie na potrzeby wynikające z otrzymanych raportów,
 - c. analizowanie w/w informacji celem stwierdzenia konieczności opracowania wniosku o zmianę liczby punktów sprzedających alkohol lub wniosku o zmianę miejsc, w których nie powinny znajdować się punkty sprzedaży alkoholu.
- b) Wdrażanie programów profilaktycznych, nowych metod oddziaływania, doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w profilaktykę.
- c) Realizacja Treningu Zastępowania Agresji A. Goldsteina dla dzieci w wieku gimnazjalnym przejawiających zachowania agresywne, jak również prowadzenie treningu Mała Społeczność jako profilaktyki zachowań agresywnych.
- d) Wspieranie akcji i kampanii profilaktycznych oraz wszystkich imprez mających za główny cel profilaktykę w tym profilaktykę przemocy w rodzinie, informowanie o postawach w sytuacjach związanych z problemami alkoholowymi.
- e) Dofinansowywanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży zagrożonej różnymi formami uzależnienia oraz przemocą w rodzinie.
- f) Wprowadzanie programów profilaktycznych, w których uczestniczą rodzice i uczniowie.
- g) Edukacja publiczna – wykorzystanie lokalnych mediów (gazeta) do prezentowania elementów profilaktyki i informacji o uzależnieniach.
- h) Prowadzenie szkoleń dla osób sprzedających i podających napoje alkoholowe.

- i) Finansowanie Ogólnopolskiego Radziejowskiego Biegu Południowego imprezy promującej zdrowy tryb życia oraz postawy abstynenckie skierowanej do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych
- j) Finansowanie innych imprez masowych charakteryzujących się celem - promocja zdrowego trybu życia oraz promujących abstynencką postawę,
- k) Wspieranie organizacji zajęć sportowych pozalekcyjnych
- l) Wdrożenie kampanii „Stop pijanym kierowcom”
- m) Wprowadzenie programu profilaktycznego dla społeczności szkolnej dotyczącego problemu dopalaczy

Wskaźniki:

- liczba programów profilaktycznych przeprowadzonych w roku, w tym programów skierowanych dla rodziców,
- ilość osób zaangażowanych aktywnie w działania na rzecz promowania zdrowego trybu życia,
- odsetek osób sprzedających alkohol przeszkolonych przez MKRPA,
- ilość dzieci dożywianych w programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- ilość uczniów gimnazjum uczestniczących w treningu ART.
- Ilość uczniów, rodziców i nauczycieli uczestniczących w programie „Dopalacze”

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- a) Działania na rzecz stworzenia mocnego lobby instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających w dziedzinie określonej przez niniejszy program.
- b) Współpraca z lokalnym ruchem samopomocowym AA, Al-Anon.
- c) Dofinansowywanie organizacji służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, jak i wspieranie finansowe akcji organizowanych przez stowarzyszenia i osoby fizyczne.
- d) Aktywne wspieranie wszystkich akcji mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi, które podejmują instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne na terenie miasta Radziejów.

Wskaźniki :

- Kwota wsparcia dla podmiotów, którym zleca się realizację zadań programu,
- sposób wydatkowania finansów przeznaczonych na wspieranie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych

Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- a) Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu oraz punktów, w których spożywa się alkohol. Kontrolę przeprowadzają na podstawie upoważnienia Burmistrza Miasta Radziejów członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub inne upoważnione osoby,
- b) Cofanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu – zasady cofania zezwoleń na sprzedaż alkoholu reguluje art.18 ust.10 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wskaźniki:

- ilość odebranych zezwoleń
- ilość kontroli w roku

Zadanie 6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej

- a) Pokrywanie kosztów pobytu osoby uzależnionej, która odbyła podstawowy program psychoterapii uzależnień w CIS.
- b) Dofinansowanie działania Klubu Integracji Społecznej.

Wskaźniki:

- liczba osób skierowanych do CIS,
- liczba osób uczestnicząca w zajęciach KIS

ROZDZIAŁ III

PROFILAKTYKA I PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

Zadanie 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

- a) rozszerzanie oferty Poradni Profilaktyczno – Społecznej, której zakres działań to m.in. informowanie o możliwościach terapii dla osób uzależnionych, motywowanie do podjęcia terapii, pomoc psychologiczna dla rodzin osób uzależnionych, konsultacje,
- b) kierowanie osób realizujących zadania programu na szkolenia i dofinansowywanie szkoleń z zakresu profilaktyki i terapii osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem – zwiększanie kwalifikacji osób zajmujących się realizacją programu, jak i poszerzanie grona osób szkolących się w tym zakresie.

Wskaźniki:

- liczba osób skierowanych na leczenie, tych którzy podjęli terapię oraz osób po odbytej terapii,
- liczba osób korzystająca z pomocy Poradni Profilaktyczno – Społecznej w zakresie problemów związanych z narkotykami,
- liczba osób zajmująca się problematyką narkomanii i szkoląca się w tym zakresie.

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

- a) rozszerzanie oferty Poradni Profilaktyczno – Społecznej w zakresie pomocy rodzinom, które borykają się z problemami narkomanii,
- b) wspieranie merytoryczne, dofinansowanie programów i działań różnych podmiotów, organizacji, kościołów mających na celu udzielanie pomocy rodzinom dotkniętych problemem narkomanii.

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- c) wdrażanie programów profilaktycznych, nowych metod oddziaływania, doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w profilaktykę,
- d) wspieranie merytoryczne przez realizatorów programu szkół w realizacji programów profilaktycznych,
- e) wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży – alternatywa wobec używania narkotyków,
- f) wspieranie placówek oświatowych w rozwijaniu działań profilaktycznych (profilaktyka pierwszorzędowa i drugorzędowa) w szczególności – diagnozę problemu używania narkotyków wśród uczniów oraz realizacja odpowiedniego programu profilaktycznego,
- g) współpraca samorządów uczniowskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w planowaniu i realizowaniu działań o charakterze profilaktycznym,
- h) dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, które podnoszą własne kwalifikacje jako realizatorzy oddziaływań profilaktycznych,
- i) wprowadzanie programów profilaktycznych, w których uczestniczą rodzice i uczniowie oraz nauczyciele,
- j) edukacja publiczna – wykorzystanie lokalnych mediów (gazeta) do prezentowania elementów profilaktyki i informacji o uzależnieniach.

Wskaźniki:

- liczba programów profilaktycznych przeprowadzonych w roku, w tym programów skierowanych dla rodziców,
- ilość osób zaangażowanych aktywnie w działania na rzecz promowania zdrowego trybu życia,

Zadanie 4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- a) działania na rzecz stworzenia mocnego lobby instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających w dziedzinie określonej przez niniejszy program,
- b) wspieranie merytoryczne i materialne instytucji, organizacji i osób fizycznych działających w zakresie przeciwdziałania narkomanii,
- c) wspieranie Policji w zakresie wyposażenia w testy na zawartość narkotyków w organizmie

Wskaźniki:

- liczba organizacji pozarządowych statutowo zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- liczba i charakter wspólnie przeprowadzonych akcji, programów, projektów,
- liczba zakupionych testów.

Zadanie 5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

- a) wykorzystania metod, narzędzi i form pracy socjalnej przez MOPS w Radziejowie w stosunku do osób uzależnionych i ich rodzin w celu przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej,

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych pomocą społeczną